

ÖVERTORNEÅ
KOMMUN
Stöd- och omsorgsförvaltningen

Socialtjänsten Övertorneå Kommun informerar om:

LSS

Lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade

Alla personer med funktionsvariation har, vid behov, möjlighet till stöd och hjälp enligt Hälso- och sjukvårdslagen (HSL) och/eller Socialtjänstlagen (SoL). För en mindre del av dessa personer, de med stora funktionsvariationer, betydande svårigheter i vardagen och omfattande behov av hjälp, finns dessutom Lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS).

LSS är en rättighetslag som skall garantera de personer som omfattas av lagen goda levnadsvillkor. LSS kan ses som en kompletterande lagstiftning som träder in när annan lagstiftning inte räcker till för att garantera personer med funktionsvariationer goda levnadsvillkor, varför LSS ibland kallas för pluslag.

LSS trädde i kraft den 1 januari 1994.

Vilka gäller lagen för?

För att vara berättigad till de insatser som regleras enligt LSS krävs att den sökande tillhör någon av följande tre personkretsar:

1. Personer med utvecklingsstörning, autism eller autismliknande tillstånd.
2. Personer med betydande och bestående begåvningsmässigt funktionshinder efter hjärnskada i vuxen ålder föranledd av yttre våld eller kroppslig sjukdom.
3. Personer med andra varaktiga fysiska eller psykiska funktionshinder som uppenbart inte beror på normalt åldrande, om de är stora och förorsakar betydande svårigheter i den dagliga livsföringen och därmed ett omfattande behov av stöd eller service.

För att fastställa personkretstillhörighet enligt punkterna 1 och 2 är de medicinska diagnoserna i huvudsak avgörande. För punkten 3 krävs en omfattande utredning som visar att alla kriterierna för kretsen uppfylls, dvs. funktionsvariationen skall vara varaktig, den skall inte bero på normalt åldrande, den skall vara stor och förorsaka betydande svårigheter i daglig livsföring och medföra ett omfattande behov av stöd och service.

Insatser enligt denna lag ges endast om den enskilde begär det. Om den enskilde är under 15 år eller uppenbart saknar förmåga att på egen hand ta ställning i frågan kan vårdnadshavare, god man, förmyndare eller förvaltare begära insatser för honom/henne.

Avgifter

Insatser enligt LSS är i princip avgiftsfria. Du betalar dina egna utgifter i samband med en insats, till exempel mat och resor. Vid insatsen bostad med särskild service får skäliga avgifter tas ut för hyra, fritidsaktiviteter och kulturella aktiviteter. Föräldrar till barn som beviljas insatsen bostad med särskild service för barn och ungdom ska i skälig utsträckning bidra till barnets uppehälle.

Vilka insatser finns enligt LSS?

1. Råd och stöd

Ansöks om och tillhandahålls av Landstinget. Kan bestå av insats från kurator, psykolog, dietist, sjukgymnast, logoped och/eller arbetsterapeut

2. Personlig assistans

Personlig assistans är en rättighet för de som har en omfattande funktionsvariation som medför ett stort behov av hjälp/stöd för att klara sin dagliga livsföring.

Personlig assistans innebär ett personligt utformat stöd som ges i olika situationer av ett begränsat antal personer. Stödet skall vara knutet till personen och inte till någon viss verksamhet. Arbetsuppgifterna består av att hjälpa/stödja personen med funktionsvariation med vad denne inte själv klarar av att göra, ex. hjälp med personlig hygien, på/avklädning, måltider, förflyttningar, utträta ärenden, följa med på aktiviteter etc.

Det finns ingen nedre åldersgräns som reglerar rätten till personlig assistans medan den övre åldersgränsen är 65 år. Den som haft personlig assistans innan 65-års dagen får dock behålla assistansen i högst samma omfattning som innan, dvs. utökning kan ej ske efter 65-års dagen.

För att kunna få personlig assistans måste det finnas ett behov av assistans med de grundläggande behoven. Med grundläggande behov menas:

- personlig hygien
- på/avklädning
- måltider (matning är ett grundläggande behov, däremot är inte matlagning ett av de grundläggande behoven utan det är ett "övrigt behov")
- kommunikation (om du behöver hjälp för att göra dig förstådd av din omgivning)
- annan hjälp som kräver ingående kunskaper om den enskilde och om dennes funktionshinder

Om dessa grundförutsättningar är uppfyllda har man även ha rätt till hjälp/stöd med sina övriga behov, t.ex. hjälp med: matlagning, städ, tvätt, disk, aktiviteter etc.

Om de grundläggande behoven överstiger 20 tim/vecka kan statlig assistansersättning utgå enligt Socialförsäkringsbalken (SFB). Kostnaden för personlig assistans upp till 20 timmar per vecka ingår i kommunernas basansvar. Den som bedömts ha rätt till personlig assistans kan välja mellan att själv vara arbetsgivare, alternativt låta kommunen eller en privat assistansanordnare vara arbetsgivare för de personliga assistenterna.

3. Ledsagarservice

De som inte har en personlig assistent kan ha rätt till ledsagare om det behövs för att kunna vara ute, besöka vänner, delta i fritidsaktiviteter och annat.

4. Kontaktperson

En kontaktperson är ett kamratstöd, en medmänniska, som kan hjälpa till med sociala kontakter och samtidigt vara en vän. Kontaktpersonens uppgift är att bryta isolering och ge råd i enklare vardagliga situationer.

5. Avlösarservice

Avlösarservice innebär vanligen att avlösaren tillfälligt övertar omvårdnaden från anhöriga eller närstående hemma hos personen med funktionsvariation. Avlösaren kan göra det möjligt för anhöriga att vila eller kunna resa bort alternativt delta i någon aktivitet eller för föräldrar att ägna sig åt övriga barn i familjen.

6. Korttidsvistelse

Denna insats kan erbjuda personen med funktionsvariation rekreation och miljöombyte, samt ge anhöriga och närstående avlösning i omvårdnadsarbetet. Korttidsvistelse kan t.ex. ges i korttidshem, genom stödfamilj, eller i form av lägvistelse.

7. Korttidstillsyn

Många ungdomar (över 12 år) med omfattande funktionsvariation och med förvärvsarbetande föräldrar, kan behöva korttidstillsyn i anslutning till skoldagen eller under skollov och ferier. Korttidstillsynen skall under sådan tid tillförsäkra personen en trygg situation och en meningsfull sysselsättning.

8. Boende i familjehem/ bostad för barn och ungdom

Barn/ungdomar som p.g.a. stort omvårdnadsbehov eller skolgång på annan ort, helt eller delvis behöver bo utanför föräldrahemmet, kan söka denna insats. I bostad med särskild service ingår omvårdnad och det finns personal dygnet runt.

9. Bostad med särskild service för vuxna

Bostad med särskild service för vuxna kan utformas på tre sätt:

- särskild anpassad bostad utan fast bemanning
- servicebostad med visst fast basstöd dygnet runt
- gruppboende med fast bemanning dygnet runt

I bostad med särskild service för vuxna ingår omvårdnad samt fritidsverksamhet och kulturella aktiviteter.

10. Daglig verksamhet, för de som är i yrkesverksam ålder.

Daglig verksamhet kan utformas på många olika sätt och gäller personer i yrkesverksam ålder som saknar förvärvsarbete och inte utbildar sig. Meningsfull sysselsättning kan vara lämpliga sysslor vid ett dagcenter eller annan arbetsplats beroende på personens egna förmågor.

Vill du ha mer information?

**Vänd Dig till våra biståndshandläggare som Du når via
kommunens växel 0927-720 00.
Biståndshandläggarna har telefontid mån-fre kl. 08:00-09:00**